7/5414

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn.Güldal AKŞİT)

SAYI : B.02.0.007/00. 792 **25/04/2005**
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 04.04.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5414-10192/30973 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün B.02.0.KKG.0.12/106-434-9/1884

İlgi (b) yazı ile İstanbul Milletvekili Sayın Kemal KILIÇDAROĞLU'na ait Yazılı Soru Önergesi hakkındaki bilgileri içeren cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Güldal AKŞİT
Devlet Bakanı

Dağıtım:
Gereği :
- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :
- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

7/5414

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL KILIÇDAROĞLU'NUN SAYIN BAŞBAKANIMIZA TEVCİH ETTİĞİ 7/5414 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

Yazılı soru önergesi ile ilgili bu konu, TBMM'de soruşturma önergesi olarak da gündeme alınmış ve görüşmeleri 19.04.2005 tarihinde yapılmış, meclis soruşturması önergesi reddedilmiştir. Konu TBMM'de tüm ayrıntıları ile ele alınmıştır. Meclis soruşturmasına ilişkin görüşmelerde gerekli açıklamalar ayrıntılı olarak yapılmış olup, aşağıda da özet olarak yazılı soru önergesine cevap verilmektedir.

1953 yılında kabul edilen At Yarışları Hakkındaki Kanun, at yarışları yapma ve müşterek bahis düzenleme yetkisini Tarım ve Köyişleri Bakanlığına vermiş ve aynı kanunla, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın bu yetkisini "at yetiştirme ve ıslahını teşvik gayesi ile kurulmuş kamu'ya yararlı derneklere devredebileceğini" de belirtmiştir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı da Kanunun kendine verdiği bu yetkiyi kullanarak muhtelif tarihlerde ve muhtelif şehirlerde at yarışları ve müşterek bahis düzenleme yetkisini Bakanlar Kurulu Kararıyla Türkiye Jokey Kulübüne devretmiştir. İlgili Bakanlar Kurulu Kararları 1980, 1993 ve 1998 tarihlidir.

Türkiye Jokey Kulübü yetkiyi devralmakla tamamen bağımsız hareket eden bir dernek olarak görülmemelidir. Çünkü gerek yukarıda belirttiğim kanun ve gerekse devir kararının düzenlendiği Bakanlar Kurulu Kararı Türkiye Jokey Kulübüne Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile yapılacak protokol hükümlerine ve Bakanlıkça verilecek direktiflere uyma zorunluluğunu da getirmektedir. Kaldı ki aynı Bakanlar Kurulu Kararı gereği Türkiye Jokey Kulübünün yıllık bütçesi de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın direktifleri doğrultusunda yapılmak mecburiyetindedir.

2828 sayılı SHÇEK Kanunu 1983 yılında kabul edilmiştir. Bu kanunun 18. maddesinde Kurum gelirleri sayılmıştır. Bu maddeye göz attığımızda kurum gelirleri arasında; "Kanunla kurulmuş Spor-Toto, Milli Piyango gibi şans oyunları tertip eden kuruluşların aylık hasılatlarının % 1'inin de kuruma gelir olarak aktarılmasının" yer aldığı görülmektedir.

18. Maddede yer alan bu ifadeye dayanarak yasal düzenlemenin yapıldığı 1983'den buyana gerek Milli Piyango İdaresi ve gerekse Spor-Toto Teşkilatı tarafından SHÇEK'e % 1 pay ödenmeye başlanmış ve devam edilmektedir.

Bu tarihten 2001 yılına kadar at yarışlarıyla ilgili olarak herhangi bir talep, ödeme, yazışma gündeme gelmemiştir. Ta ki SHÇEK tarafından bu uygulamanın at yarışlarını da kapsaması gerektiği düşüncesiyle yazışma başlatıncaya kadar, yani 22.08.2001 tarihine

kadar ne Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından bir ödeme yapılmış ne de SHÇEK tarafından böyle bir talepte bulunulmuştur.

22.08.2001 tarihinde SHÇEK tarafından Tarım ve Köyişleri Bakanlığına müracaatla, At Yarışları Müşterek Bahis Oyunlarının da şans oyunları olması sebebiyle, yukarıda bahsi geçen kanuni düzenlemenin kapsamında değerlendirilerek, aylık hasılatının % 1'inin SHÇEK'e ödenmesi, muhatap Tarım ve Köyişleri Bakanlığından talep edilmiştir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ise cevabi yazısında bu konudaki haklarını 20 yıllığına Türkiye Jokey Kulübüne devrettiğini ve Türkiye Jokey Kulübünün de yasada belirtildiği gibi kanunla kurulmuş, bir kurum olmadığından bahisle % 1 payın SHÇEK'e ödenmesinin mümkün olmadığını bildirmiştir.

Yazışmalarla bir neticeye varılamaması üzerine SHÇEK 27.03.2002 tarihinde Ankara 6. İdare Mahkemesine müracaatla Tarım ve Köyişleri Bakanlığı aleyhine % 1 payın ödenmemesine ilişkin idari işlemin iptali talebiyle dava açmış bulunmaktadır. Yani açılan dava bir alacak davası değil SHÇEK'in talebini reddeden Tarım ve Köyişleri Bakanlığının idari işleminin iptali davasıdır.

Ankara 6.İdare Mahkemesi de 23.10.2002 tarihli ve 2002/456 esas ve 2002/1337 sayılı kararında SHÇEK'in talebini haklı bulmuş ve at yarışları müşterek bahis oyunlarının da kanunun 18. maddesi kapsamı içinde müteala edilmesi gerektiğine karar vermiştir.

SHÇEK de kendilerine 21.01.2003 tarihinde tebliğ edilen 23.10.2002 tarihli bu karar üzerine hemen 28.01.2003 tarihinde yani 7 gün sonra, muhatap davalı Tarım ve Köyişleri Bakanlığına yazdığı resmi yazı ile; verilen idari yargı kararı gereği ödenmesi gereken % 1 payın hesaplanarak belirtilen banka hesap numarasına yatırılmasını talep etmiştir. Daha sonra konuyla ilgili olarak benzer içerikte iki yazı daha yazılmıştır.

Kurumun 30 günlük süre içinde hiçbir işlem yapmadığı iddiasının tamamen asılsız ve hukuki dayanaktan yoksundur. Çünkü görüldüğü gibi kararın infazı için gerekli prosedür başlatılmıştır.

SHÇEK ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı arasındaki yazışma süreci devam ederken, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 05.02.2003 tarihinde Danıştay'a müracaatla SHÇEK lehine verilen kararı temyiz etmiştir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının SHÇEK lehine verilen kararı temyizinden yaklaşık 1 ay sonra da henüz temyiz aşaması devam ederken Türkiye Jokey Kulübü 04.03.2003 tarihinde Danıştay'a başvurarak bu aşamada Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yanında davaya katılma ve yürütmenin durdurulması talebinde bulunmuştur.

Danıştay 10. Dairesi ise Türkiye Jokey Kulübünün davaya katılma talebini, bu talebin kendisine intikalinden yaklaşık 16 ay sonra 18.06.2004 tarihinde kabul etmiştir.

Yani Türkiye Jokey Kulübünün Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yanında davaya katılma tarihi 18.06.2004'tür.

Danıştayın Türkiye Jokey Kulübünün davaya müdahale talebini kabulünden önce 04.08.2003 tarihinde Bakanlığıma müracaatla; 04.03.2003 tarihinde davaya katılma ve yürütmenin durdurulması talebinde bulunduklarından bahisle, bu hususu belgeleyen Danıştay 10. Dairesinden aldıkları derkenar yazısını da dilekçeleri ekinde ibraz etmek suretiyle, bu talepleri Danıştayca değerlendirilip karar kesinleşinceye kadar işlem yapılmaması talebinde bulunmuşlardır.

Bu dilekçe bir kurum resmi vekilleri tarafından verilen ve ekinde yine bu vekiller tarafından alınmış olan, Danıştay 10. Daresinin derkenar yazısını da ihtiva eden resmi bir talep dilekçesidir.

Bu havale ile kasıt dilekçeyi geçen safahat gözönüne alınarak talebin uygunluğunun değerlendirilmesi ve hukuki sürecin devamı için gereğinin yapılmasıdır. Çünkü SHÇEK'in yüzlerce dava dosyasına (örneğin 2003 yılında 423, 2004 yılında 459 dava dosyası vardır.) kurumun bir avukatı veya hukuk müşaviri gibi bir Bakanın vakıf olması mümkün değildir.

Ayrıca iddia edildiği gibi yasaya aykırı işlem yapma talimatı verilmiş yada talimat yeterince anlaşılamaz görülmüş ise yetkililerin gerek Anayasa, gerek Devlet Memurları Kanunun ilgili hükümleri gereğince bu konuda beni uyarma ve konunun açıklanmasını isteme, hakları her zaman vardır. Ancak ne uyarma, ne açıklama isteme ve ne de yeniden talimat alma konusunda ilgililerin bir girişimleri olmamıştır. Dolayısıyla soru önergesinde bir nevi yargısız infaz yapılırak, talimatın yasaya aykırı olduğunun iddia edilmesi ve bu talimat yüzünden SHÇEK Genel Müdürlüğünün bu güne kadar Türkiye Jokey Kulübünden alması gereken hasılatı alamadığının, hatta aylık 1 Trilyon TL'lik gelir kaybına uğratıldığının ifade edilmesi tamamen haksız, insafsız ve dayanaksızdır.

Henüz icrai yolla tahsil aşamasına gelmemiş, hatta rakam olarak dahi belirlenememiş, temyiz süreci devam eden bir alacağı, üstelik nasıl tespit edildiğini anlayamadığımız bir şeklide, sanki ortada Türkiye Jokey Kulübünün SHÇEK Genel Müdürlüğüne aylık 1 Trilyon TL'yi ödemesine dair bir yargı kararı ve başlamış bir tahsilat işlemi varmış gibi, yasaya aykırı bir talimatla bu tahsilatın engellendiği yada durdurulduğu iddiası haksız ve hukuki dayanaktan yoksundur.

Ortada henüz başlatılmış bir tahsilat işlemi ya da karşı tarafça yapılan ödeme işlemi yoktur ki durdurulsun yada engellensin. Hatta ortada bir meblağ bile söz konusu değildir.

Öte yandan hakları olmasına rağmen, yasaya aykırılık konusunda bir tereddüt hasıl olmuş ise bunu gidermek ve kurumu zarara uğratmamak adına sahip oldukları yasal

haklarını kullanmaksızın kendi yetkilerini aşarak yoruma giden ve buna dayalı olarak işlem tesis etme girişiminde bulunan kurum yetkilileri hakkında da ayrıca mevzuat çerçevesinde gerekli işlem de başlatılmıştır.

Devletin iki kurumu arasında, parasal bir konuda anlaşmazlık temyiz aşamasında iken, alacağın tahsilinde herhangi bir risk olmaması da dikkate alınarak, icra takibi başlatılmaması ciddi bir eksikliktir değildir. Şöyle ki, artık temyiz aşamasına gelmiş bir ihtilafda ve üstelik yasal faiziyle tahsil edilebilecek bir alacak için, henüz karar kesinleşmeden, devletin iki resmi kurumunun yani SHÇEK ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığının (çünkü 18.06.2004 tarihine kadar yani Danıştayın Türkiye Jokey Kulübünün davaya katılımını kabul edinceye kadar davanın resmi tarafları bunlardır.) birbirlerine karşı icrai yollara başvurması, Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunması gibi bir teamüle çok sık rastlanılmamaktadır. Tam aksine bu gibi durumlarda kararın kesinleşmesi beklenmektedir. Çünkü ortada bir kayıp yoktur.

Nitekim 30/03/2005 tarihi itibariyle de, Danıştay 10.uncu Dairesi temyiz incelemesini tamamlamış, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın talebini reddederek Ankara 6.İdare Mahkemesi'nin SHÇEK lehine vermiş olduğu idari işlemin iptali kararını onamıştır.

SHÇEK da Kararın yazılma sürecini beklemeksizin 08.04.2005 tarihinde Danıştaydan aldığı derkenera dayanarak davalı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve davaya katılan Türkiye Jokey Kulübü nezdinde SHÇEK'e ödenmesi gereken payın miktarın tespiti ile Kurum hesabına yatırılması istenmiştir.

Bu açıklamaların ardından yazılı soru önergesine ilişkin konuyu özetlemek gerekirse;

1. İlgili Kanun maddesinin SHÇEK ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı arasında farklı yorumlanması sonucu, konu yargıya intikal ettirilmiş, yargılama süreci 30.03.2005 tarihinde Danıştay tarafından sonuçlandırılmış, bu tarihten itibaren de tahsilat için başlatılmış olan süreç devam ettirilmektedir.

2. Yargı sürecinin hiçbir aşamasında, yani ne benden önce konuyla ilgili Bakanlar tarafından, ne de benim tarafımdan tahsilatın durdurulması veya engellenmesi yönünde bir girişimde bulunulmamıştır. Aksine idari süreç içerisinde tahsilatı gerçekleştirmek için gerekli yazışmalar yapılmıştır. Tahsil edilmekte olup da, tahsilatı durdurulmuş bir para da sözkonusu değildir. Tekrar ediyorum davanın başlangıcından bu güne gelinceye kadar tahsil edilmiş bir para da sözkonusu değildir.

Ve gelinen son noktada SHÇEK'nun herhangi bir şekilde zarara uğratılmış olması sözkonusu değildir. Konuyla ilgili SHÇEK'nun görüşü, yargı tarafından da benimsenmiş ve

onaylanmış olup, anlaşmazlığın ortaya çıktığı tarihten itibaren yasal faiziyle birlikte alacağın tahsili için süreç başlatılmıştır.

Konusu mali sonuç doğuran ve yargıya intikal eden anlaşmazlıklarda, hukuk yollarının tamamının tüketilmesi genel kabul gören bir hususdur. Özellikle iki kamu kurumu arasındaki konusu mali sonuç doğuran anlaşmazlıklarda hukuk yollarının tüketilmesini beklemek basiretli bir hareket tarzıdır.

Ayrıca iki kamu kurumu arasındaki bu ihtilafın tüm hukuk yollarının tüketilmesi suretiyle sonuçlandırılması hukuk devleti olmanın da bir gereğidir.

3. Önemli bir diğer husus da sürekli olarak SHÇEK'i aylık 1 trilyon TL gelir kaybına uğradığı iddiasıdır. SHÇEK katma bütçeli bir idaredir. (5018 sayılı kanun yürürlüğe girene kadar) Bildiğiniz gibi kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine nihai şekli TBMM'de verilmektedir. Kurum bütçesinin gelir tahminleri de bütçelerde gösterilmektedir. Yıl içinde gelir rakamının öngörülenden fazla veya eksik olması, o kurumun toplam bütçe rakamını etkilememektedir.

Dolayısıyla SHÇEK'nun at yarışları müşterek bahis oyunları hasılatından alacağı paylar doğrudan SHÇEK bütçesine gelir olarak yansımayıp, sadece genel bütçe gelirlerinin artmasını sağlayacak rakamlardır. Yani kısaca hazineye gelir kaydetilecek rakamlardır.

Bu gelirlerin Kurumumuz bütçesine etkisi ise bir sonraki yıl kurumumuz bütçesi hazırlanırken bütçeyi artırıcı bir unsur olarak dikkate alınacak olmasıdır. (Dolayısıyla yargı süreci tamamlanmadan At Yarışları Müşterek Bahis Oyunlarından tahsilat yapılmamış olması Kurum bütçesini doğrudan olumsuz etkileyen bir unsur değildir.) Bunun tek istisnası ise şartlı bağışlardır. Şans oyunlarından alınan %1'ler şartlı bağış kapsamı dışındadır.

5. Konuyla ilgili olarak "özel bir hukuk bürosundan, hatta bir bakanın oğlundan" bahsedilmektedir. Türkiye Jokey Kulübünün, avukatının kim olacağı veya olduğu onların bileceği bir konudur. Avukat olma hakkını elde eden herkesi avukat olarak tutabilirler. Gerekli tahsili yapan, belgesini alan herkes de Ülkemizde mevzuat çerçevesinde avukatlık yapma hakkına sahiptir.Avukatın kimin oğlu veya yakını olduğu önemli değildir. Bakanlığıma dilekçe veren kişi Mahmut SAVAŞ isimli bir avukattır.

6. SHÇEK'nun yürüttüğü hizmetlerin bir gereği olarak tabiki pek çok sıkıntısı var. Bu sıkıntıları aşmak için her türlü tedbir alınmaktadır. 2002 yılından itibaren kurumun kira, bağış gibi gelirleri ve bütçesi ciddi oranda artırılmıştır. Personel eksikliğini gidermek için yoğun bir çaba harcanmaktadır. 2005 yılı için 800 yeni kadro alınmıştır.

Önceki dönemlerde, Kurumun neredeyse tüm ihaleleri Ankara'dan yapılırken, bu dönemde yetki tamamen illere valiliklere verilmiştir.

7/5414

İntikal eden en ufak şikayet ve ihbarlar bile dikkate alınmaktar ve anında gereği yapılmaktadır. Sağcı-solcu, siz, biz ayrımı yapmaksızın kamu kaynaklarını düzgün kullanmayanlardan anında hesap sorulmakta, ihmali görülenler hakkında idari ve cezai tedbirler uygulanmaktadır.

SHÇEK aracılığıyla sıkıntılı olmakla birlikte ulvi yönü ön planda olan hizmetleri yürütüyoruz. Ailesinin bile bakamadığı yada bakmaktan imtina ettiği çocukların, özürlülerin, yaşlıların her tür ihtiyaçlarını karşılıyoruz.

Yüce Türk Devleti mevcut imkanları çerçevesinde her dönemde bu alanda üzerine düşeni yapma gayreti içerisinde olmuştur. Bundan sonra da bu gayretlerini artırarak hizmetlerine devam edecektir.

Saygılarımla.

Güldal AKŞİT
Devlet Bakanı